10.11.2021

Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveydenhuollon
kuntayhtymä, Eksote

Sosiaali- ja terveysvaliokunta 11.11.2021
VNS 6/2021 vp lausuntopyyntö

Asia: VNS 6/2021 vp Valtioneuvoston selonteko kotoutumisen edistämisen uudistamistarpeista

Eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunta on pyytänyt Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveyspiiriltä asiantuntijalausuntoa koskien Valtioneuvoston selontekoa kotoutumisen edistämisen uudistamistarpeista (VNS 6/2021 vp).

Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveyspiiri (jäljempänä Eksote) toteaa, että selonteko on laaja ja erittäin huolellisesti valmisteltu. Selonteko kuvaa hyvin kotoutumisen edistämisen ja maahanmuuton toimintaympäristön nykytilan, tunnistaa siihen liittyvät haasteet sekä keskeiset tulevaisuuden kehittämis- ja uudistamistarpeet. Selonteossa on huomioitu maahanmuuttoasioiden monimuotoisuus ja ansiokkaasti tuotu asiat esiin useiden tulokulmien kautta. Toimenpide-ehdotukset ovat perusteltuja ja kannatettavia.

Selonteosta nousee esiin monia asioita, jotka edellyttävät jatkotyöstämistä. Muutosten vaikutukset arjen toimintaympäristöön ja käytäntöön tulee arvioida, ja niihin myös huolellisesti valmistautua.

Tulevaa ajatellen tärkeäksi nousee toimijoiden rooleihin ja järjestämisvastuuseen liittyvät seikat. Esimerkiksi Etelä-Karjalan kunnat ovat sekä kooltaan että maahanmuuttajaväestöltään hyvin erilaisia. On tärkeä turvatase, että maahanmuuttajaväestöltään erilaisissa kunnissa asuvilla ihmisillä on mahdollisuus yhdenvertaiseen kotoutumisen edistämisen tukeen ja palveluihin. Etelä-Karjalassa asia on ratkaistu laajan maakunnallisen toiminnan kautta, verkostomaisesti toimien. Eksotella on ollut keskeinen rooli maakunnallisesti järjestetyistä kotoutumisen edistämisen palveluista ja niiden koordinoinnista. Etelä-Karjalassa toimintamalli on ollut toimiva. Kotouttamisen toimintaympäristö on isossa muutoksessa. Tulevaisuuden osalta järjestämisvastuissa tulee esimerkiksi huomioida sosiaali- ja terveyspalveluiden vastuiden uudistaminen ja sen vaikutukset toimintaympäristöön sekä työvoimapalveluiden uudistamiseen liittyvät kysymykset. Kotoutumista edistävän lainsäädännön suhde sosiaalihuoltolainsäädäntöön tulee huolellisesti tarkastella ja määritellä. Tähän liittyy muun muassa kotoutumisen edistämisen henkilöstön osaamiseen sekä

Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveyspiiri
Kirjaamo
Valto Käkelän katu 3
53130 Lappeenranta

Vaihde 05 352 000
Faksi 05 352 7800
etunimi.sukunimi@eksote.fi
www.eksote.fi

Y-tunnus 0725937-3

10.11.2021

Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveydenhuollon
kuntayhtymä, Eksote

pätevyysvaatimuksiin liittyvät kysymykset, palvelutarpeen arvioinnit ja henkilöille laadittavat erilaiset suunnitelmat sekä mahdollinen päällekkäinen usean eri toimijan toiminta. Huolellinen jatkosuunnittelu tukee asioiden sujuvaa, tulevaan suuntaavaa edistymistä ja estää toimintaympäristöä pirstaloitumasta epäselväksi ja hajanaiseksi kokonaisuudeksi.

Eksote pitää tärkeänä selonteossa mainittuja matalan kynnyksen ohjaus- ja neuvontapalveluita ja niiden saavutettavuutta. Monikielisen matalan kynnyksen neuvontapalvelut voivat tavoittaa, tukea asettumisessa, neuvoa asioiden hoitamisessa, ohjata koulutukseen ja työelämään, tarjota laajasti tietoa riippumatta maahanmuuton syystä tai asumisajasta. Kannatettavaa on myös kehittää ko. palveluiden valtakunnallista yhdenmukaisuutta ja saavutettavuutta. On myös tärkeä turvata ohjaus- ja neuvontapalveluiden rahoitus.

Eksote haluaa myös nostaa esiin alaikäisten ilman huoltajaa tulleiden nuorten palveluihin ja tukeen liittyvät seikat tärkeänä asiakokonaisuutena, erityistä tukea tarvitsevan ryhmän näkökulmasta. On hyvä, että asia on tunnistettu myös selonteossa.

Kotoutumisen edistämiseen ja maahanmuuttoon liittyvät asiat koskettavat laajasti kaikkea toimintaa. Se ei ole ainoastaan yhden toimijan toimintaa. Verkostomaisessa toimintamallissa viranomaisten toiminnan lisäksi keskeistä on tukea eri tavoin maahan muuttaneiden omaa osallisuutta, yhdenvertaisuutta sekä yhdistysten ja kolmannen sektorin toimintaa. Kumppanuuksia ja arjen kotoutumista edistävää toimintaa on tärkeä edistää eri sektoreilla ja laaja-alaisesti. Selonteossa on myös nämä näkökulmat huomioitu hyvin.

Merja Heino-Kukkurainen
Maahanmuuttotyön asiantuntija